

dakapo

Personaltidning för
AB Bahco Ventilation
Ansvarig utgivare
Berndt Gustavson
Nr 5. December 1976

Klimataggregat ABC - vår största satsning

Det är våra planer för aktiviteterna 1977 som nu måste vara i full gång. Vi går, när det gäller den internationella verksamheten, in i ett konjunkturmässigt osäkert nytt år. Vår export går ej så bra som den borde. Kostnadsläget hos oss och många andra svenska företag är för högt i förhållande till andra länders. Våra produkter måste internationellt därför vara av hög kvalitet och säljas med stor skicklighet. I våra utlandsbolag har de senaste åren en intensiv utbildningsverksamhet och strukturanpassning ägt rum. Här hemma har exportprodukterna anpassats till de internationella kraven. Vår huvudprodukt på S- och D-divisionerna, klimataggregat ABC, är den viktigaste produktsatsningen på många år och är alltså ett svar på de internationella kraven.

Vi närmar oss nu snabbt slutet på 1976, och jag får anledning att i nästa nummer av denna tidning ge en återblick på det år som gått. Redan nu tyder alla tecken på att vi gjort bättre ifrån oss än under 1975, vilket är bra. Särskilt med tanke på alla de dystra rapporter som strömmat in från många branscher och företag i vårt land. Permitteringsbeslut, varsel och nedläggning av företag har ju praktiskt taget dykt upp varje vecka de senaste månaderna. Men det gäller givetvis för oss att noga bevaka vår lönsamhet, så att vi inte kommer i samma situation.

Nu gäller det för produktionssidan i Enköping att leva upp till marknadsidans förväntningar och i rätt tid och till rimlig kostnad få fram en i minsta detalj fullödig produkt.

Vi har på den för oss viktigaste marknaden, den svenska, nu gått ut med en stark och välplanerad försäljningskampanj för ABC. Mottagandet har hittills varit mycket positivt, och det finns anledning tro att vårt nya klimataggregat också kommer att bli en god stimulans för vår marknadssida såväl i Sverige som utomlands.

Försäljningen hittills i år har varit bra men under hösten inte helt tillfredsställande. De bästa försäljningsresultaten har entreprenad- och hemkomfortsidan visat. För Luftvårds- och Produktdivisionerna har under höstens lopp en viss avmattning inträtt, i första hand beroende på den kärva export-situationen.

Den helgledighet som ligger framför oss är välkommen. Den kommer säkerligen att behövas för att vi skall kunna gripa oss an 1977 med friska tag.

Låt mig avsluta med att till alla inom Bahco Ventilation framföra ett tack för era insatser under 1976 och önska er en God Jul och ett Gott Nytt År!

DIREKT FRÅN FACKET:

SIF

Årsmöte

SIF-klubben vid Bahco Ventilation Enköping, avhöll sitt årsmöte i Hörsalen måndagen den 29 november.

Inför verksamhetsåret 1977 har styrelse och viktigare kommittéer följande sammansättning:

Styrelsen

C-A Svegmar (ordf.)
Curt Olsson
Kenneth Herder
Jan Ekberg
Gerhard Heinrich (Kurt Belin)
A-L Aleblad
Sven Engvall

Ledamöter i Företagsnämnden:

Gerhard Heinrich (K Herder)
A-L Aleblad

Förhandlingsdelegationen

C-A Svegmar
Göran Hillstedt
Bernt Nedar
A-L Aleblad

Avd. kontaktombud

INR Lars Jerstedt
SPT Tomas Hörz
IRPB Lars Görll
EKF L-E Andersson
PAC L Södergran
DAC P-O Grahn
ITR Stig Carlsson
FRNA Lars Jerstedt

DKKP Lars Lange
DVGA Arne Fredriksson
RS Gunnel Andrén
STKC Erik Sandberg
SMKR Lars Judell
SRFK Sven Luks

Styrelserepresentanter utsedda

Till styrelserepresentanter i AB Bahco Hemkomfort har utsetts:

Gunnar Hybinette ordförande
Berndt Gustavson
Anders Öfverström
Rolf Åkerlind
Carl-Axel Svegmar SIF
Roine Lundin SIF

Suppleanter:

VAR KONFLIKTEN NÖDVÄNDIG?

Tjänstemännen vid Bahco Ventilation i Enköping hör till dem som varit direkt inblandade i pensionskonflikten och det kan vara dags att summera intrycken av den för privat tjänstemännen unika händelse. I novembernumret av Industritjänstemannens redovisas det faktiska utfallet av uppgörelsen utförligt varför vi inte behöver gå in på detaljer i detta sammanhang.

En fråga kvarstår och som förmodligen aldrig kan besvaras entydigt är:

Var konflikten nödvändig?

Vi ställer frågan till "vår" initierade SIF-ombudsman Margita Andersson i avdelning 20, Uppsala.

– Ja, säger Margita, jag är helt övertygad om att vi inte kommit fram till den uppgörelse som vi idag har om vi inte tillgripit konfliktvapnet, SAF ville ju, enligt sina bud, lägga en stor del av pensionspengarna som löneökning. PTK å sin sida krävde redan från början att hela det frigjorda utrymmet skulle användas till att förbättra pensionerna. Utan konflikten hade vi förmodligen inte kommit dithän.

Vad upplever du som det mest positiva i överenskommelsen?

– Åldersberoende, eller rättare sagt åldersutjämnande premier sätter jag kanske allra främst. Det bör inte vara så att den äldre arbetskraften får sina möjligheter till löneförhöjning, till nytt arbete vid arbetslöshet eller till arbetsbyte, reducerade på grund av höga pensionsavgifter.

Hur ser du på den rörliga pensionsåldern?

– Principen som sådan tycker jag är alldeles utmärkt men det står ju klart att nivån kunde ha varit högre. Om vi hade fått igenom PTK:s krav i förhandlingarna hade man legat på en tillfredsställande nivå. Vi eftersträvade också en rörlig pensionsålder mellan 62 och

68 år. Det känns riktigt, att individen själv utifrån sina specifika förutsättningar får bedöma när han/hon vill gå i pension. Resultatet av förhandlingarna blev att rörligheten begränsades till mellan 62 och 65 år. Vill man arbeta kvar efter 65 år, måste man nu göra en separat överenskommelse med arbetsgivaren om detta. Å andra sidan: när när man ett 100-procentigt resultat i en förhandling?

Har tjänstemannen möjligheter att ta delpension nu?

– Delpension har det lagstiftats om, men några garantier för deltidstjänster finns emellertid inte. Den nya ITP-plenen innehåller däremot en viktig sak när det gäller delpension. Om man valt delpension erhåller man vid 65 års ålder en pension som är beräknad på heltidsanställningen. Man tar här också hänsyn till löneökningar under perioden. Den beräknade heltidslönen räknas varje år upp med nettoprisindex plus 1%.

Hur har man reagerat ute på fältet?

– De tjänstemän som jag kommit i kontakt med har genomgående varit positiva. "Utan konflikt hade vi inte fått igenom våra krav i den utsträckning som nu blivit fallet, utan varit tvungna att acceptera ett betydligt sämre avtal", säger man.

Tjänstemännen vid Bahco har ju varit direkt inblandade i konflikten, med allt vad det innebär av lojalitet dels mot fackföreningen, dels mot det egna företaget. Jag vill därför passa på att tacka för det stöd ni givit oss och den solidaritet ni visat, slutar Margarita.

VAD ÄR TCO?

Sverige är ett av världens mest genomorganiserade länder. Löntagare, arbetsgivare, hyresgäster, bilister osv har bildat organisationer för att tillvarata sina ekonomiska och sociala intressen. Ideella organisationer som samlar personer med gemensamma åsikter och intressen och som verkar för att sprida sina åsikter är t ex nykterhetsföreningar och naturvänner.

Folkrörelserna - den fackliga rörelsen och Kooperationen - är demokratiskt uppbyggda intresseorganisationer som förenar ideella program med tillvaratagandet av medlemmarnas materiella intressen. Organisationerna brukar kallas "den fjärde statsmakten" - vid sidan av riksdag, regering och massmedia - vilket kan sägas vara ett uttryck för deras strävan att påverka samhällsutvecklingen. Genom sina organisationer får dessa grupper av medlemmar information om samhällsfrågor och samtidigt en möjlighet att föra fram sina synpunkter och krav.

TCO är tjänstemännens intresseorganisation

Tjänstemännens Centralorganisation, TCO, bildades 1944 genom ett samgående mellan huvudorganisationen för de privatanställda tjänstemännen och organisationerna inom den offentliga sektorn.

Idag omfattar TCO 24 tjänstemannaförbund, däribland SIF och SALF, och representerar totalt ca 1 000 000 tjänstemän.

- TCO-medlemmar finns i alla tjänstemannakategorier oavsett lön, tjänsteställning och utbildningsbakgrund.
- TCO är representerat i alla arbetsmarknadssektorer såväl inom det statliga, kommunala som det privata förvärvslivet.
- TCO är den i särklass största tjänstemannaorganisationen i Sverige.
- TCO är en partipolitiskt obunden organisation.

TCO HAR EN SAMHÄLLSBEVAKANDE UPPGIFT

Bevakningen av medlemmarnas löner och anställningsvillkor är den centrala uppgiften för den fackliga organisationen. Men för att effektivt kunna tillvarata medlemmarnas intressen i dessa

frågor måste den fackliga organisationen agera på en rad andra verksamhetsfält i samhället. Den samhällsekonomiska utvecklingen måste följas för att man i rätt tid och med rätt metod skall kunna inskrida mot t ex alltför kraftiga prishöjningar. Genom TCO har medlemmarna möjlighet att påverka skattepolitiken och hur statsmedlen används för t ex sociala ändamål, utbildning eller insatser på kulturpolitikens område. Ett annat självklart verksamhetsfält där TCO vill vara med och påverka är arbetsmarknadspolitiken. Den fulla sysselsättningen är ju ett av de fackliga organisationernas väsentligaste mål.

Familjepolitiken och konsumentpolitiken är andra faktorer, som påverkar vår sociala och ekonomiska standard.

TCO OCH DET INTERNATIONELLA SAMARBETET

I dagens värld har avstånden blivit små. Situationen i andra länder har kommit oss "nära inpå". Som en följd härav har det skapats en rad internationella fackliga samarbetsorganisationer som t ex FFI, Fria Fackföreningsinternationalen, där TCO är medlem.

Inte minst de multinationella bolagens ökade makt gör det nödvändigt för de fackliga organisationerna att samarbeta över gränserna.

I en värld där halva befolkningen lever under eller nära svältgränsen, har det blivit en angelägen uppgift för de fackliga organisationerna att medverka till en lösning av u-ländernas problem. TCO medverkar genom att ställa experter till förfogande och att delta i insamlingsaktioner. För att öka förståelsen för u-landsproblemen har TCO startat en omfattande kurs- och informationsverksamhet.

TCO OCH UTBILDNINGEN

Att utbildning är av grundläggande betydelse för tjänstemännens yrkesutövning och fackliga styrka insåg man redan från början inom tjänstemannarörelsen. Yrkesutbildning för bättre arbetsmöjligheter, facklig utbildning för bättre arbetsvillkor och allmänutbildning för samhällslivet i övrigt har alltid varit självklara bildningsmål.

Därför bildade tjänstemännen redan tidigt ett eget studieförbund, TBV. Inom yrkesutbildningen bedrivs en omfattande verksamhet som motsvarar grundutbildningen vid universitetet och högskolor. Genom TBV kan tjänstemännen vidareutbilda sig t ex i ekonomi, teknik, administration och myck-

et annat. Den fackliga utbildningen bedrivs både genom TBV, TCO-förbundet och TCO. Man har också tillgång till en egen kursgård, Bergendal, utanför Stockholm.

Förhandlingsarbetet på det lokala planet kräver en omfattande utbildning i förhandlingskunskap, statistik och lönepolitik. Fackliga funktionärer och andra aktiva, intresserade medlemmar har möjlighet att delta i specialkurser i olika fackliga ämnen av varierande omfattning. En god kännedom om arbetslivet och samhället är mycket viktig i vårt moderna samhälle. Genom TCO - TBV har du möjlighet att tillägna dig större kunskaper i viktiga frågor, vilket gör det lättare för dig att påverka din livssituation.

DIN RÖST I TCO

I din fackliga klubb på företaget kan du göra din stämma hörd. Genom att delta i möten och genom personlig kontakt med de lokala klubbfunktionärerna, har du möjlighet till direktinflytande. Som aktiv medlem kan du alltså påverka de lokala beslut som fattas. I demokratisk ordning är du med och väljer klubbfunktionärer, som företräder dina intressen.

Den lokala fackklubben är i sin tur representerad i avdelningen och i andra centrala organ. Detta kallas för representativ demokrati.

Som SIF eller SALF-medlem är du också medlem i TCO, en organisation som aktivt företräder tjänstemännens intressen i vårt moderna komplicerade samhälle.

SISTA FÖRETAGET

Tisdagen den 7 december avhölls årets sista sammanträde i Företagsnämnden. Traditionellt inleddes sammanträdet med jullunch i matsalen, där Anna Larsson hade dukat upp ett inbjudande julföretag. Efter det att Rune Gustafsson tackat matsalspersonalen och företagsledningen för maten började eftermiddagens sammanträde.

Svår konjunkturbedömning

Sammanträdet inleddes med marknadsöversikter från de olika koncernbolagen. I stort håller vi de uppsatta målen för i år även om orderingången för vårt företag har varit fallande den sista månaden.

Prognoserna för 1977 präglas av den osäkra konjunkturutvecklingen, men man räknar med en fortsatt resultatförbättring.

I samband med marknadsöversikterna visades en stillfilm om konjunkturbedömningen för det kommande halvåret. Filmen var producerad av Svenska Arbetsgivarföreningen och kunde kanske uppfattas som en partsinlägga, men huvuddelen av de fakta som redovisades var sammanställda på grundval av fristående konjunkturbedömarens uppfattningar.

UTBILDNING:

Hämtad från Kursverksamhetens broschyr

DO YOU SPEAK ENGLISH

Vill du hålla dina engelska kunskaper vid liv så finns nu möjlighet att låna engelsk litteratur på vårt bibliotek. Du kan välja mellan ett 80-tal böcker tillrättalagda för olika stadier. De flesta är förkortade upplagor av kända engelska romaner, men det finns också originalversioner om du klarar av svårare

engelsk text.

Vill du lägga ner litet mer arbete och förbättra dina kunskaper i olika språk kan du också låna de vanligaste Hermodskurserna i tyska, engelska eller franska på grundskole- eller gymnasienivå. Till dem finns både textmaterial och kassettljudband.

GSNÄMNDSSAMMANTRÄDET FÖR I ÅR

Gunnar Hybinette redogjorde för det förslag till treårsbudget, som snart skall föreläggas styrelsen. Även den budgeten är präglad av stor försiktighet på grund av osäkerheten när det gäller konjunkturbedömningen, men vi räknar med en fortlöpande resultatförbättring och en höjning av avkastningen på arbetande kapital så att vi når den målsättning vi arbetar för under år 1979.

Kurt Jonsson lämnade därefter en produktionsöversikt.

Fem förslag belönades

Björn Juhlin redogjorde för förslagsverksamheten under det senaste kvartalet och sammanfattade även de förslag som kommit in under året.

Under det senaste kvartalet behandlades 12 st förslag och av dessa bordlades 2 och avfördes 5.

Fem förslag rekommenderades till belöning:

1. Förslag till ljuddämpning för pneumatiska handmaskiner, Kjell Krüger 800 kronor
2. Förslag till elektrisk-pneumatisk styrning av sickmaskin vid Hamnverken, Kjell Krüger 400 kronor

3. Förslag till användning av speciellt verktyg vid kantpressning av batterigejd för ABC, Leo Säkeli 300 kr
4. Förslag till speciell tång för montering av stos på sughuv NA 1002 010 Arvo Laurila 800 kronor
5. Förslag att ersätta elsvetsning med punktsvetsning vid tillverkning av JSB-fäste. Ingemar Gidlund 400 kr

Under året har 46 förslag behandlats. Av dessa har 31 föreslagits till belöning, 13 avförts utan åtgärd och 2 bordlagts för utredning. Sammanlagt belöningsbelopp har varit 35.350 kronor. Motsvarande siffra för 1975 var 10.600 kronor.

Många frågor

Till Företagsnämnden hade inkommit 8 frågor, varav 7 från Verkstadsklubben och 1 från SIF-klubben.

Bland frågorna från Verkstadsklubben fanns "Hur är arbetssituationen för våra medlemmar i Forsmark?". Gunnar Hybinette redogjorde för den mycket besvärliga arbetssituation som rådde vid Forsmark och som i stort sett drabbade alla underleverantörer vid bygget. De, som arbetar där är värda all vår sympati och uppmuntran. Samtidigt

gör vi dock mycket värdefulla erfarenheter, som vi kan ha stor nytta av i framtiden när det gäller arbeten med så stora krav på säkerhet och kvalitet.

SIF-klubbens fråga gällde den fortsatta satsningen på Serviceavdelningen SR och personalbehovet under den närmaste framtiden.

Läs protokollet från Företagsnämnden

En fylligare redogörelse för den information, som lämnades vid nämndens möte, kommer i protokollet. Det anslås på varje anslagstavla. Läs det och ta gärna kontakt med något av dina ombud i Företagsnämnden om du vill veta mera eller ställa frågor.

Nämndens sista möte för året avslutades med att Ulf Brangfelt redogjorde för de förslag och ideer som arbetsgrupperna hade kommit fram till i kursen "Företagsnämnd i förändring". Dessa förslag går nu vidare till samrådskommitten för vidare behandling.

I sitt slutanförande tackade Gunnar Hybinette för samarbetet under det gångna året och önskade alla en God Helg. Samtidigt passade han på att avtacka Gerd Rönnewing för många års fint arbete i nämnden.

VAD ÄR HJORTH FONDEN ?

Hjorthfonden är en för hela Bahco-koncernen gemensam stiftelse, som varje år delar ut ett ganska stort antal stipendier för utbildning och forskning till de anställda. Syftet med stipendierna är att ge bidrag till sådan utbildning och forskning som ökar den personliga arbetstillfredsställelsen inom områden som företaget arbetar med.

Exempel på vad man kan söka Hjorthstipendium för

Om du t ex normalt inte arbetar med konstruktion och utveckling av produkter men har ideer som du vill prova så kan du söka stipendium som täcker kostnader för litteratur, material, resor m.m.

Du, som upplever att du behöver extra utbildning för att arbetet skall kännas mer meningsfullt kan också söka stipendium. Det kan gälla kurser, konferenser och fritidsstudier. Ämnesområdena kan variera men skall röra sig

inom Bahco:s verksamhetsområde. Miljövärd, arbetsmiljöer, ekonomi och språk är några av de områden man kan söka Hjorthstipendium för.

Sök inte stipendium för kurser som direkt berör dina nuvarande arbetsuppgifter!

Bahco har i sin personalpolitik ett brett utbildningsprogram för alla verksamhetsområden. Den utbildning som du behöver för att klara av dina arbetsuppgifter i nuvarande eller kommande befattning inryms i det programmet. För sådan utbildning skall du vända dig till din avdelningschef. Om du exempelvis för ditt arbetes skull behöver utvidgad språkutbildning så skall den utbildningen ske inom ramen för den ordinarie utbildningsverksamheten.

Samma sak gäller facklig utbildning. Den bekostas av de fackliga organisationerna, och för sådan utbildning kan man alltså inte söka Hjorthstipendium.

Forskningen eller utbildningen skall ske på fritid!

I de fall där du tänker bedriva forskningen eller utbildningen på heldagsbasis så beviljas du tjänstledighet för den tid som behövs. I många fall kan också semestern användas. Det finns ett stort utbud på sommarkurser i de flesta ämnen - inte bara språk.

Hur mycket pengar kan man få?

Stipendiets storlek kan variera. Därför måste man uppge hur mycket utbildningen man söker för kostar. Normalt ligger stipendierna mellan 2 000 och

3 000 kronor, men mindre eller större belopp kan förekomma.

Vad avgör om man får stipendium?

Det finns vissa faktorer som beaktas vid utdelningen av Hjorthstipendierna, bl a hur länge man har varit anställd på Bahco, om man tidigare fått stipendium, vilken utbildningsbakgrund man har och vilka fritidsstudier man tidigare bedrivit.

När skall stipendiet tas ut?

Ett beviljat stipendium skall ha utnyttjats inom två år.

Hur söker jag stipendium?

I slutet av januari annonseras Hjorthstipendiet på anslagstavlor. Då meddelas också var du kan hämta ansökningsblankett. Ansökningshandlingarna ska vara inlämnade före den 20 februari.

Vår filial i Umeå

I Dakapos oregelbundna serie av presentationer av distriktskontoren har turen nu kommit till Umeå.

Mårten Hägglund är chef för kontoret:

— Vi är mest inriktade på anläggningsförsäljning, men säljer även produkter och kyla. Nästa år får vi personalförstärkning och då skall vi inrikta oss på arbetsmiljömarknaden mera än nu.

Den behändiga storleken på Umeåfilialen möjliggör en samlad uppställning på bilden. Längst till vänster står Margareta Wedin som är sekreterare. Sedan kommer Mårten Hägglund, Henry Larsson som är anläggningsförsäljare och längst till höger Håkan Bergström som säljer både produkter och anläggningar.

Margareta Wedin, Mårten Hägglund, Henry Larsson, Håkan Bergström.

Nytt redovisningssystem 1977

Bahco Ventilation har successivt genom den under åren ökade verksamhetsvolymen "vuxit ur sitt redovisningssystem". Detta har i korthet inneburit att informationen om de ekonomiska skeendena har blivit sämre samtidigt som det har blivit allt svårare att leda företaget.

Per den 1 januari 1976 divisionaliserades företaget och per den 1 januari 1977 infördes ett "nytt" redovisningssystem.

Ett nytt redovisningssystem innehåller ingen dramatik bara logik och under omläggningen väldigt mycket arbete för projektgruppen.

Det nya systemet är avsett att ge beslutsfattare på alla nivåer i bolaget en snabbare och bättre (mer detaljerad) information, vilket bör leda till att bolaget kan styras säkrare mot uppsatta mål.

Det nya systemet innebär i huvudsak att omkostnaderna och produktlönsam-

heten fokuseras mer närgånget än vad det gamla systemet orkade. Detta är viktigt då vi alla vet att vi har en, i förhållande till våra exportmarknader, hög kostnadsnivå. Genom att följa såväl omkostnaderna som produktkostnaderna hårdare så skapar vi en bas för att nå en långsammare kostnadsutveckling inom Bahco Ventilation än i landet i övrigt och därmed en starkt konkurrenssituation. En starkt konkurrenssituation betyder en tryggare arbetsplats för alla anställda.

I omläggningens första fas har projektgruppen koncentrerat sig på att genomföra en förändrad hantering av befintliga underlag (data) och sökt ändra så lite som möjligt i de underlag (data) som hanteras i linjen utanför ekonomi- och dataavdelningarna.

Den andra fasen som börjar direkt efter årsskiftet omfattar en genomgång av varje enskild delrutin inklusive de rapportunderlag som nu användes.

1977 kommer att bli ett hektiskt år då erfarenheten visar att redovisningsomläggningar leder till en ökad felfrekvens och dessa fel måste rättas och rättningsarbetet är inte ett arbete som enbart berör ekonomiavdelningen utan också de avdelningar där felet uppstår. Vi vill därför be alla att tänka först och kontera sedan så blir felet färre.

Om du är osäker inför det nya systemet och om du inte anser dig ha fått

information i tillräcklig omfattning bör du vända dig till:

Central ekonomiavd.	E Turtiainen
Dataavd.	J Asplund
Produktdiv.	C Kinnander
	J Kjellen
Luftvårdsdiv.	C Högberg
Entreprenaddiv.	L Norling
AB Bahco Hemkomfort	R Larsson

Undertecknad står naturligtvis också till tjänst med information.

Anders Öfverström

LANDSKRONAS STOLTHET HÄNT PÅ FÄLTET GAMLA BRYGGAN

Nya Stadshuset i Landskrona har nu tagits i bruk. Anläggningen består av 3 st byggnader varav 1 i modern stil och övriga anpassade till Selma Lagerlövs huset som finns inrymt i samma kvarter. Byggnaderna avser att betjäna samtliga av kommunens förvaltningar.

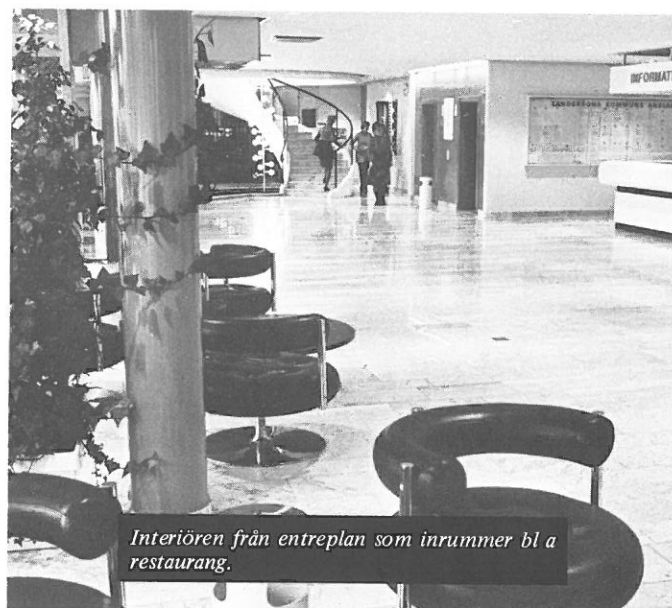
Rent tekniskt är anläggningen uppbyggd av fönsterapparater typ TMB samt centralutsugning av returluft i varje plan. Samtliga fläktar är placerade i fläktrum i övre planet i alla byggnaderna (landets första?). Fläktrum med glasväggar. Totala inblåsta luftflödet är 110 000 m³/h fördelat på 8 TA-aggregat.

För kylning av luften sommartid finns en anläggning bestående av 1 st Hitachi vattenkylaggregat typ 15002 och 3 stycken luftkylda kondensorer typ fincoil.

För konstruktion och installation svarade AB Bahco Ventilation.

Takplan med kylkondensorer.

Interiören från entreplan som inrummer bl a restaurang.

Stort upplagd turné:

ABC

förevisat över hela landet

WENNER-GREN CENTER

eternus
MÖBLER

Turnepremiären var i Wenner-Gren Center i Stockholm.

För att introducera det nya klimataggregatet ABC har Entreprenaddivisionen genomfört en serie föreläsningar för inbjudna ventilationskonsulter. Totalt har ca 1 000 konsulter sett aggregatet på 11 platser över hela landet.

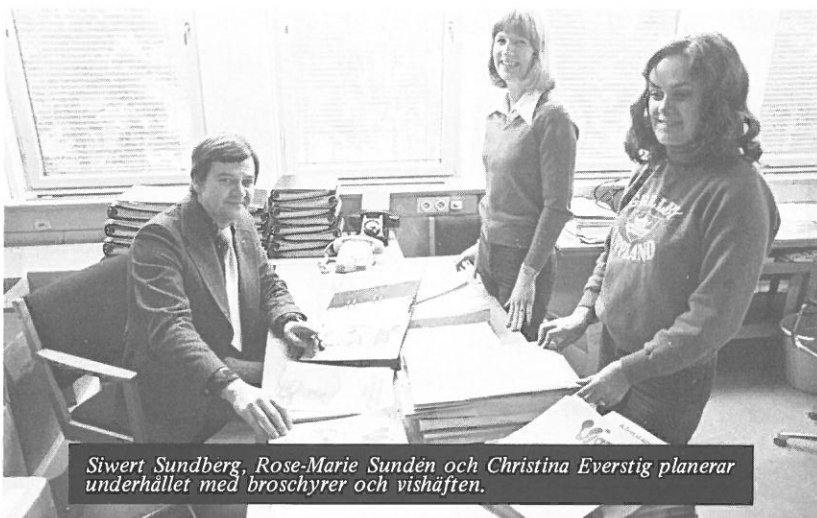
Programmet, som var likartat för alla evenemangen, bestod av en serie före-

drag med diabilder, aggregatvisning och middag. Föredragen beskrev bakgrunden till aggregatets konstruktion och presenterade dess tekniska uppbyggnad. Konsulterna var genomgående intresserade av aggregatet och utan självförhävelse vill vi påstå att många också såg imponerade ut.

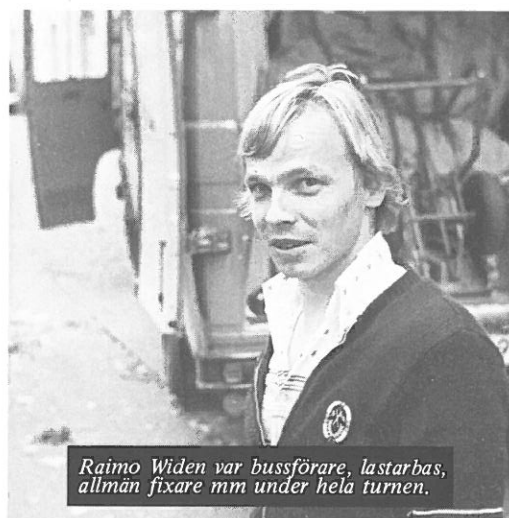
Praktiskt sett var turnen ett stort arbete. Föredragsproduktionen och turneuppläggnen inleddes redan i våras. Genomförandet innebar också många ansträngningar men vi som var med tycker att det gick bra. Bilderna är ett svep från olika platser och visar utdrag ur den sju veckor långa turnen.

Aggregatvisningarna var mycket mera välbesökta än man kan tro av den här bilden (från Enköping) men middagen hade börjat dra.

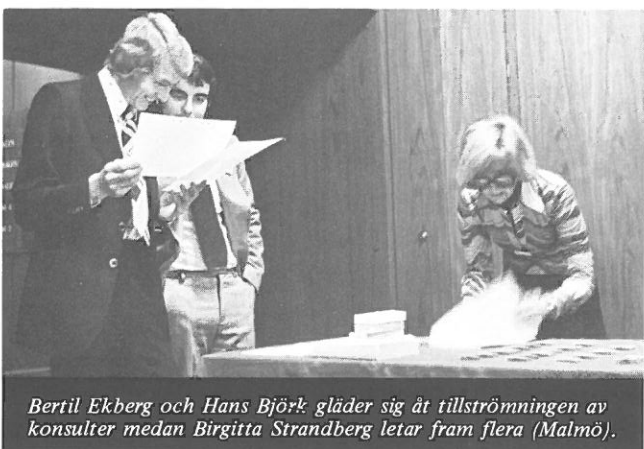
Siwert Sundberg, Rose-Marie Sundén och Christina Everstig planerar underhållet med broschyrer och vishäften.

Raimo Widen var bussförare, lastarbas, allmän fixare mm under hela turnen.

Bertil Löfgren, som producerade bildföredragen, i samtal med Rolf Wik, turneledare.

Bertil Ekberg och Hans Björk gläder sig åt tillströmningen av konsulter medan Birgitta Strandberg letar fram flera (Malmö).

I rutinerna ingick att ställa bussen på strategiskt riktiga platser, dvs så att den syntes bra.

Hänvisningsskyltar med pilar hjälpte konsulter att hitta rätt, som här på Riksbankens fönster i Malmö

Professionellt handlag med ABC: Kurt Jonsson, föredragshållare, och Henry Nyman från Stockholmskontoret

Vid middagen avhölls en frågetavling om Bahco i allmänhet och ABC i synnerhet. I Sundsvall var prisutdelningen högtidlig och uppsluppen.

AUTOMOBILISTEN

TIPS FÖR VINTERKÖRNING

Bilkörning på vintern innebär speciella problem. Under sommaren är det lätt att glömma bort hur de kan lösas. Därför har du kanske nytta av följande tips, som vi har ställt samman i tre grupper:

1. Se bra

Alla vet hur viktigt det är med bra sikt i bilen men bara kunskapen räcker inte. Du måste ha ordentliga grejor att hålla rutorna snö-, is- och imfria med. Annars sitter du där i alla fall, ser inget och undrar vad de andra i trafiken har för sig.

En kortskaftad borste att sopa snö med (sopa av taket också för annars yr bakrutan igen när du kör) och en isskrapa med nylonkant klarar du dig inte utan. (Akta dig för skrapor med stälkant för de repar lätt rutorna). En vanlig fönsterskrapa med gummilist är suverän att torka bort dag och blötsnö med. Köp de tre grejorna och låt dem ligga i bilen till våren. När du blir van att kunna se ut även på vintern kan du inte låta bli att använda dem.

Imman inuti bilen klarar du med fönsterskrapan och bilens värmesystem. Se efter i instruktionsboken hur du skall få största luftflöde till vindrutan tills den är imfri. Tänk också på att många bilar är så täta att du måste öppna exempelvis ventilationsrutorna för att fläkten skall kunna trycka in varmluften i bilen. Det blir i så fall fortare varmt i bilen om ventilationsrutorna är öppna.

2. Sitt varmt

Om du fryser i bilen är det svårare att köra och lättare att bli sjuk. Så kallade självvärmade sitsar fungerar förvånande bra och är dessutom billiga. Om du klipper isär sittedynan och ryggdynan och lägger var och en under överdragsklädseln så håller de sig på plats hela vintern. (Nu hör vi spridda rop om el-sitsar, bilvärmare m.m. men det är roligt att skriva om enkla grejor också, särskilt när de är bra).

3. Kör på defensiven

Detta är ett känsligt ämne, eftersom alla är klart bättre än de flesta på att

köra bil. Men ett kan vi i alla fall vara överens om: trafiken blir lugnare och säkrare om vi har respekt för halka, snösträngar etc. Kör med eftertanke (egentligen skulle det heta förtanke) och håll reda på hur halt det är så att du inte kör på någon eller något. Nästan alla kollisioner och avåkningar beror på att någon förare har gjort fel. Håll ordentliga avstånd framåt och sidledes. Kör inte ut tätt framför någon som inte kan sakta ned när du har svårt att komma iväg i halkan.

Tänk på hur du kör i vinter och hur onödigt det är att smälla ihop. Sedan kanske du inte vill återgå till kör-litet-vilset-och-slött-och-tänker-på-annat-stilen, flytta-er-för-här-kommer-jag-och-blinkar-med-helljuset-stilen eller vilken det är du gillar nu. Förlåt, nu glömde vi oss. Det gäller ju inte dig och inte oss, men många andra kan väl ta åt sig, eller hur?

AUTOMOBILISTEN

Julberättelsen av Aron

Natten före julafton

eller
Så föds en jultradition

Det här hände för ett par år sedan. Alla hade gått och lagt sig natten före julafton. Det var äntligen slut på stöket i köket, vår gran var den mest välklädda i hela stan och alla julklappar var inslagna och alla verser var äntligen färdigrimmade.

Men far i huset kunde inte somna. Tankarna gick i rundgång. Han grunnade på det här med julen och hur den blivit. På hur mycket det kostade i reda pengar att få ett par barnaögon att tindra numera (det allra billigaste på barnets önskelista hade varit en stereonläggning för 2.400 kronor) och han grunnade rent allmänt på julens frosse-ri och vanvetliga överflöd. Han bestämde sig slutligen för att himmelsens herre och härskare sålt bort julrättigheterna till en lägre stående potentat för att förstärka aktivitetskassan eller hänga med i inflationstakten. Så måste det vara, tänkte han, och beredde sig på att somna.

Men far i huset kunde ändå inte somna. Nu tänkte han på hur det skulle bli i januari men kom slutligen fram till att man visst kan leva på blodpudding och lingonsylt - och dricka saft till, om man måste.

Nu började han tänka på mat och naturligtvis vattnades det i munnen på honom. Här låg han klarvaken och hungrig medan skafferier och kylskåp var sprängfulla av läckerheter.

Klockan var tre på morgonen. Tänk om man skulle smyga upp och provsmaka. Bara lite, så att det inte märktes. Han smög försiktigt. Kollade att

alla sov ordentligt och började sedan plocka fram. Skinka, inlagd sill, sillsallad, kalla köttbullar, stora, feta ostar, smör och bröd, öl och en liten snaps tyckte han också att han kunde unna sig. Han tänkte ett ensamt ljus och satte sig ned för att i lugn ensamhet njuta av sin nattliga måltid.

Då vaknade hunden. Till hennes avlägsna sovplats hade den ljuvliga doften av nykokt julskinka letat sig och nu kittlades hennes hyperkänsliga näsborrar. Hon kom störtande som ett ånglok i natten och hennes långa öron fladdrade som lakan i en vindtunnel. Innan hon hann avlägga ett uppfordrande skall tystades hon av en tjock skiva skinka, som snabbt täppte till det alltid lika hungriga gapet.

Detta korta lilla ögonblick räckte dock för att hustrun skulle vakna. "Vad håller du på med därute?" var ju en ganska naturlig fråga, som han dock inte kunde besvara med munnen full av sillsallad. Det hördes några dunsar och ilskna kommentarer och så dök hon upp, precis så presentabel som man kan vara klockan tre på morgonen. Utan ett ord satte hon sig till bords och började skära sig en stor skiva skinka. Tystnaden ruvade omkring dem men ändå upplevde de en sällsam samhörighet i denna omöjliga timme.

Så vaknade naturligtvis också barnet och tassade fram för att storögt betrakta den konstigt improviserade måltiden. Utan ett ord hämtade han sig en sockerdricka och julmust och började hugga in på julbordet.

Så gick över en timme av ätande under så gott som total tystnad. Men julstämningen fanns där och när man sedan gick till sångs tyckte alla att det här med jul var ganska skönt - egentligen.

Så sov man riktigt länge på julaftonsmorgonen och tyckte att julen börjat bra.

Året därpå låg hela familjen och bara väntade på att far i huset skulle smyga upp och börja duka natten före julaf-

Den improviserade smygmaältiden hade blivit en av de där underliga jultraditionerna, som ofta kommer till av en slump och som det är så gott som omöjligt att göra sig av med.

Så kommer julen att leva och svälla ut med ständigt nya traditioner utan att de gamla rensas bort. Till slut kommer vi att vara tvungna att fira jul mer än halva året - med början i oktober och slut vid påsken.★

MISTELN -EN INLÄNAD JULSYMBOL

Mälardalen och Enköpingstrakten är en av de mycket få delar av Sverige, som kan glädja sig åt anblicken av vilt växande mistlar. Misteln är en parasitväxt som lever framför allt på äldre lövträd. Den har spretiga, hårda och vintergröna blad. Frukterna är små vita bär. Naturligtvis är misteln numera fridlyst i Sverige.

Från urminnes tider har man ansett att misteln har en magisk kraft. Den finns omnämnd såväl i den nordiska som den keltiska mytologien. De keltiska druiderna i Frankrike och Storbritannien använde ofta misteln i sina trollbrygder och läkemedel.

Att kyssas under misteln är en sed som importerats från England och den härstammar just från den keltiska tiden. Misteln bringade tur i kärlek, framförallt vid festen kring midvintersolståndet.

I nordisk mytologi har misteln en mer olycksbringande roll. Den milde och blide guden Balder blev dödad av en mistelpil som den avundsjuke och ond-sinte Loke satte i händerna på den närsynte Höder. Alla växter, djur, stenar m m hade lovat guden Frigg att aldrig skada Balder. Men man hade glömt att fråga misteln. Loke lyckades lista ut detta och gjorde en pil av en mistelkvist. Så ändades Balders liv och det blev stor sorg i Valhall. Den stackars Höder lämnade frivilligt Valhall och steg ner till dödsriket Hel.★

Lucia och Joar Blå

Melodi. På blomsterklädd kulle

Med ljuskrona i håret Lucia hon går
att uppvakta sin Joar Blå
På kaffe och bullar är han ganska svår
men värre på flickor ändå

Han greppar så lustigt Lucia om armen
och släpar'na hemåt och smeker så barmen

Sen somnar Lucia hos Joar så snällt
och tycker hans handlag är professionellt

Lösning till »Lokförarens slips»

"Konduktör Andersson är moderat och bär blå slips. Han bor i samma stad som stinsen Carlsson som är socialdemokrat och alltid bär röd slips. Alltsedan Davidsson blev utnämnd till stins har moderaten Andersson fört elakt tal på stan om att Carlsson fått tjänsten på politiska grunder.

Lokförare Davidsson har sen barnben varit bondeförbundare. I kärnkraftsfrågan ställer han sig solidariskt bakom centerpartiet. Går klädd i grön slips och tycker gott att man kan gå tillbaks till de gamla hederliga ångloken i energisparande syfte.

Banvakten Bengtsson är trött på allt vad politik heter. "Alla ljuger de och skryter de lika mycket" tycker han. Han förlorar alltid i schackspel mot lokförare Davidsson, varför han vanligen ikläder sig svart slips".

Problemet kan även lösas exempelvis utefter detta resonemang:

Lokföraren heter inte Bengtsson. Carlsson bar inte grön och inte svart slips.

Konduktören hette inte Carlsson. Konduktören bar inte grön och inte svart slips.

Andersson var inte banvakt. Andersson bar inte grön slips. Banvakten bar inte grön slips. Stinsen bar inte blå, grön eller svart slips.

Lokföraren, konduktören och banvakten bar inte röd slips.

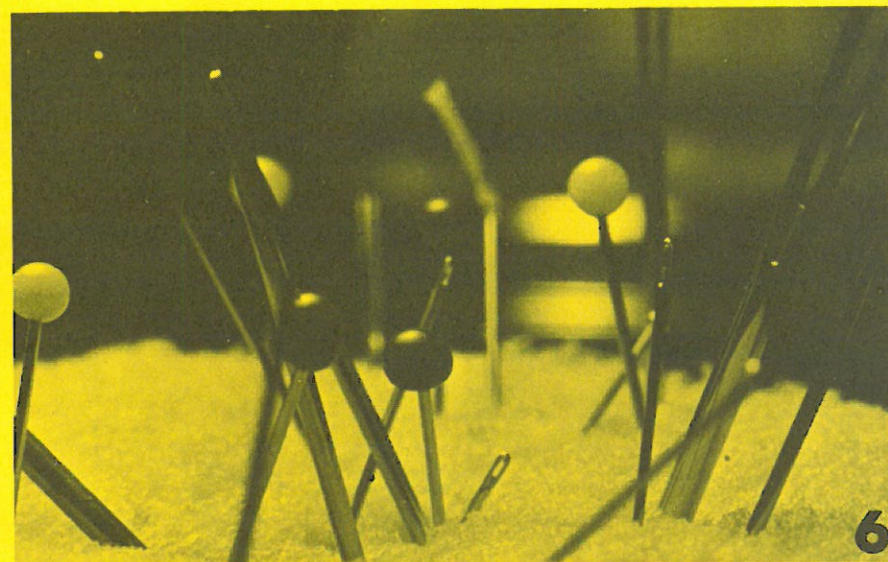
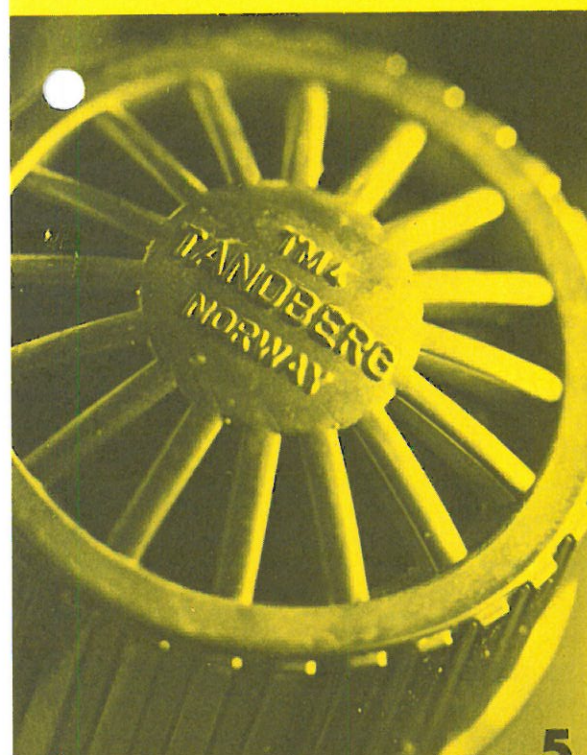
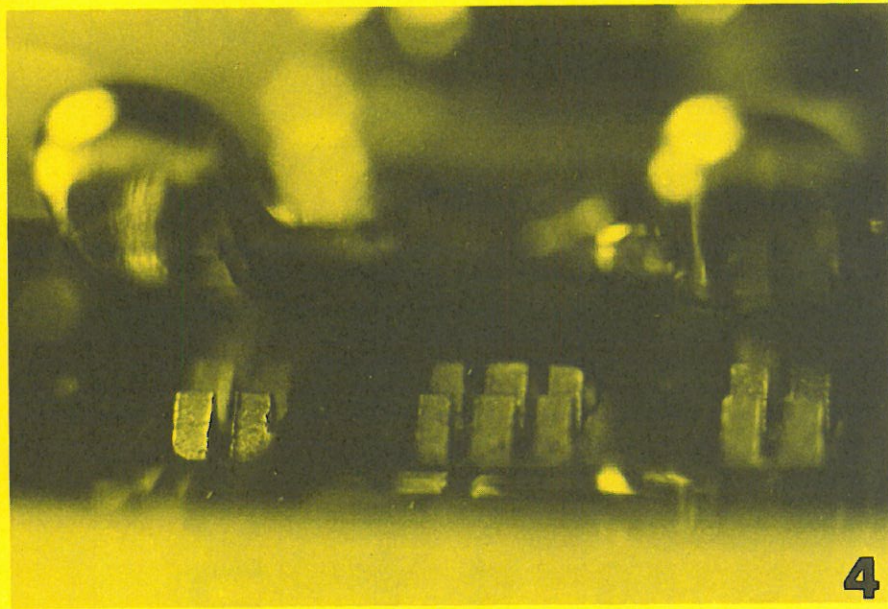
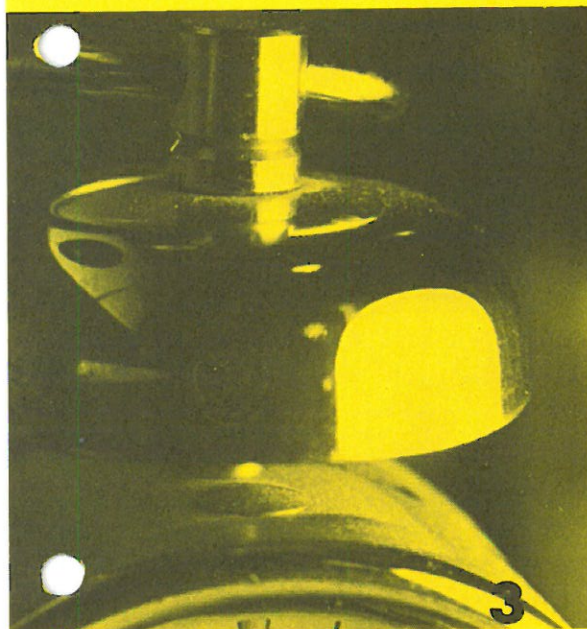
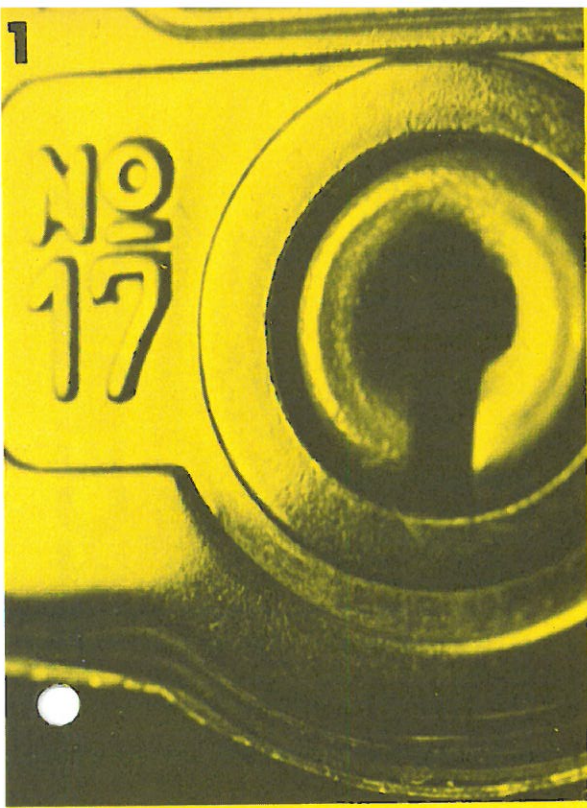
Konduktörens slips måste ha varit blå och ingen annan än lokföraren kan ha haft grön slips.

Följaktligen var banvaktens slips svart. Carlssons slips var varken grön eller svart – alltså var Carlsson varken lokförare (grön slips) eller banvakt (svart). Därmed är det klart att Carlsson var stinsen.

Då Andersson inte bar grön slips var han inte lokförare, och eftersom han varken var stins eller banvakt måste han vara konduktör. Bengtsson är därmed identifierad såsom banvakten och Davidsson som lokföraren.

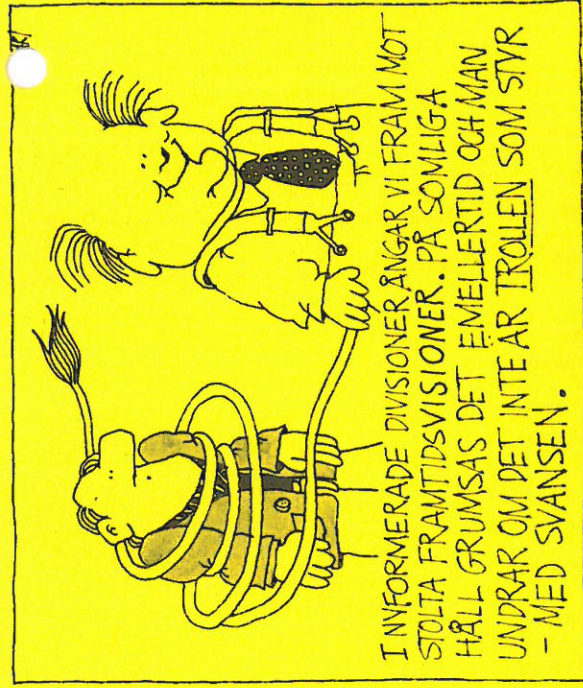
En liten krönika om sånt som HÄNDE PÅ BAHCO under ett aldeles vanligt år

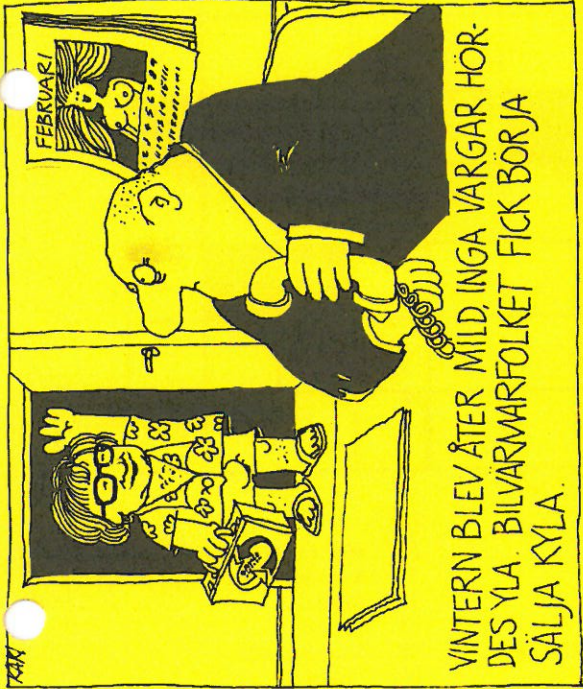
Lösningen på korsordet och bildgätorna skickar Du till PA Gunnar Mångsbro för den 31 januari 1977. Du kan ha chans att vinna även om Du inte lyckas lösa alla bildgätorna.

1
2
3
4
5
6

I NFORMERADE DIVISIONER ÄNGAR VI FRAM MOT STOLTA FRAMTIDSVISIONER. PÅ SOMLIGA HÅLL GRUMSAS DET EMELLERTID OCH MAN UNDRAR OM DET INTE ÄR TROLLEN SOM STYR - MED SVANSEN.

JANUARI

VINTERN BLEV ÅTER MILD, INGA VARGAR HÖRDES YLA. BILVARMFOLKET FICK BÖRJA SÄLJA KYLA.

FEBRUARI

I BLAND BLIR BESLUTEN SÅ SNABBA MAN VILL PÅ NÅGON VECKA BLEV AB BAHCO HEMKOMFORT TILL

MARS

VI FÅR STORORDER FÖR ETT HOTELL I LENINGRAD OCH PÅ LUNCHMUSIKEN SPELAR MAN SKÅNSKA CEMENTGJUTERIETS PARADMARSCH.

APRIL

SVENSKA CELLULOSA AB BLIR STÖRSTA AKTIEÄGARE I BAHCO. NU GÅR BAHCO ÅT SKOGEN, TROR MÅNGA. MEN SÅ BLIR DET TROLIGEN INTE.

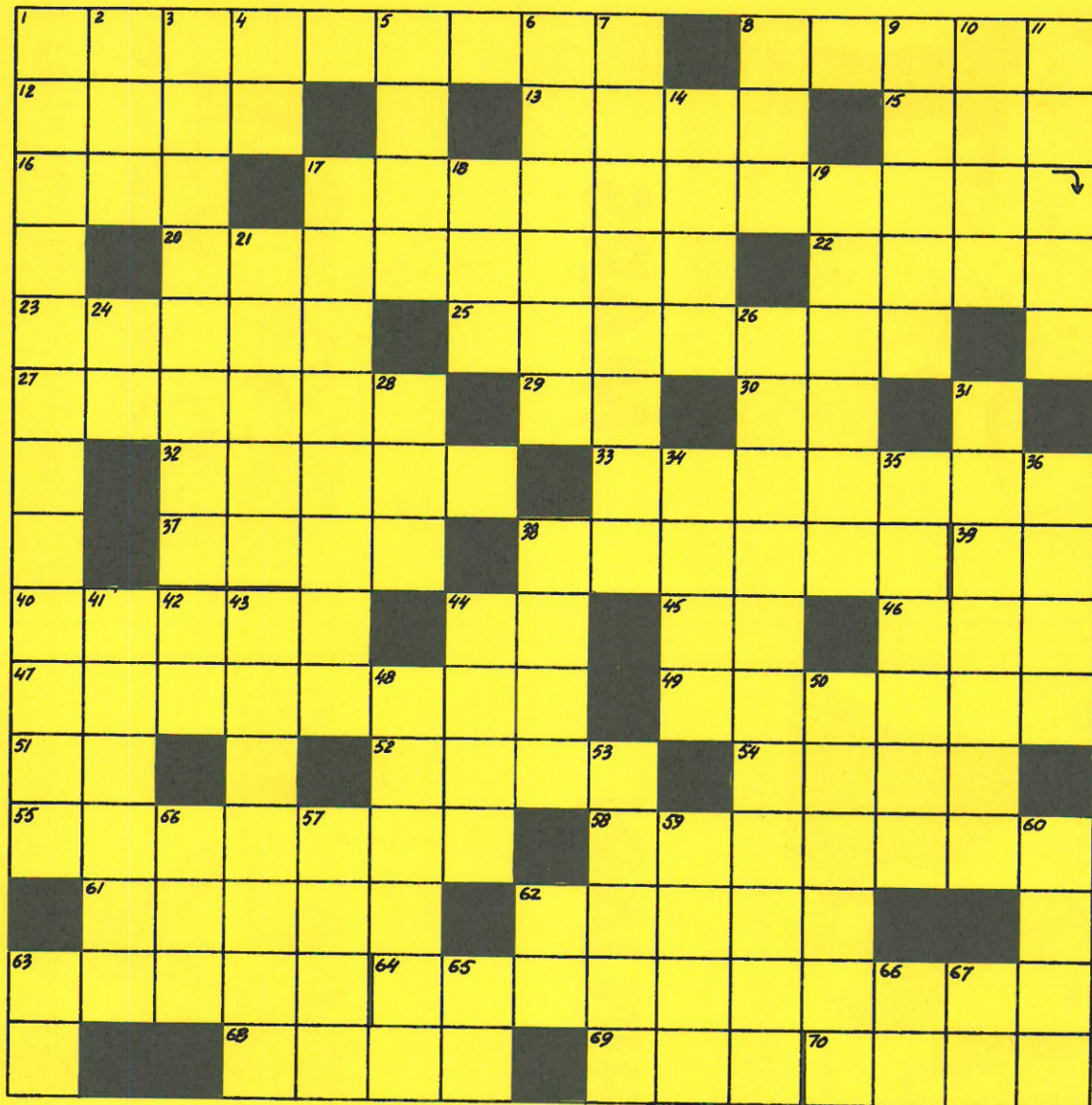
MAJ

ESKIL SJÖDIN GÅR I PENSION EFTER MÅNGA ÅR PÅ BAHCO. ÄR MÄNNE EFTERTRÄDAREN, HANS-ERIK BERGHÖÖK, EN SVÄRFÅNGAD GÖK

JUNI

JULKRYSET

Lodrätt:

1. Glasrör som kan ge utslag
2. Kupolform
3. Hög på diskotek
4. Avlägges
5. Ovans nyans
6. Gammal sjöfarare
7. Kan vi ibland vara lite till mans
8. Kopparoxid
9. Klöver
10. Verkar förädlade
11. Sport för liggande
14. Luras broder
17. Förstärkt bindväv
18. Part på arbetsmarknaden
19. Dam i vitt
21. Manlig
24. Engelsk riksdagman
26. Är kinesen
28. Ingår i valsmelodi
31. Sötningsmedel
34. Kan även favorit råka i
35. Sprider väldoft
36. Plåtförstörare
38. Kan flygare utföra och elev till Flygare
41. Smakar ofta gurka
42. Vassbåt
43. Lake i Nordamerika
44. Begrepp i bergshantering
48. Välkänt finskt fall
50. Är anemisk hy
53. Inte roligt att vara på
56. Hoppas gnista över
57. Stridsväsen
59. Kan man aska för vinden
60. Tätningsmedel

62. Itu
63. Om våren
65. Bär bär och barr
66. Kort nummer
67. "Henne" i slarvigt talspråk

Vågrätt:

1. Kan man bli mot vissa ämnen.
2. Gör man anslag och tystnad.
12. Är pokerspelare ibland
13. Visar den otålige.
15. Ingår i lovord.
16. Bok i dubbel upplaga.
17. Trikloretülen.
20. Överkomlig i Ryssland
22. Lästyp.
23. Riklig.
25. Utan den ingen sjötur.
27. Också ett personligt skydd.
29. Ryskt bifall.
30. Stora på kartan
32. Kan Laura göra i trafiken
33. Gör fläkthjulet
37. Början på kanal
38. Vill vi ha Mälaren
39. Ten and out
40. Gott både färskt och syltat
44. Kulningmor
45. Sotad på vikingatiden
46. Luftrörelse
47. Skulle psalmversen kunnas
49. Kan syndaregisteret bli

51. Mitt i tältet
52. Kan vintern vara
54. Bilmärke
55. Arsenal
58. Sovjetrepublik
61. Guldvikt
62. Är den verksamme
63. Har lång näsa
64. Har mången fågel
68. Hemvist för schejk
69. Uppmaning att leta
70. Gångart

Namn _____

Anställningsnr. _____

HÄNT PÅ I

Sveriges äldsta sågverk köper nytt barktorkssystem

Sveriges äldsta sågverk, Forsvik Skogar AB, har köpt en barktorkanläggning från Bahco Ventilation, Luftvårdsdivisionen. Det var tidigt i våras som systemet introducerades på den svenska marknaden.

Systemet, som består av en tork för bark samt utrustning för rökgasrening ansluts till ordinarie barkpannan och utnyttjar spillvärmerna i rökgaserna från pannan.

Genom att utnyttja rökgaserna så långt som möjligt för torkning av bark får man en ökad verkningsgrad på anläggningen samtidigt som barkens högre torrhalt ökar pannans kapacitet. I själva torken blandas rökgaserna med barken, varvid gaserna avkyls och barken värms upp och torkas. Från torken sker sedan en kontinuerlig utmatning av bark som förs till pannan.

De avkylda gaserna renas i ett multi-cyklonaggregat. Det material som avskiljs vid reningen blandas med den torkade barken.

Forsvik skogar som har anor från 1400-talet har idag en kapacitet av 110 000 kbm sågad vara.

Barken från timret uppgår till ca 10-15 kbm per timme. Sedan barken torkats kommer den att i det närmaste täcka hela värmebehovet såväl för torkning av virket som uppvärmning av arbetslokaler.

Att man nu på Forsvik har valt ett barktorksystem beror på att man räknar med att kunna sälja mer sågspån istället för att som nu använda det till bränsle.

Barktorksystemet berättigar till bidrag ur "Statens anslag för energibesparande åtgärder i näringslivet" till vilket riksdagen har beviljat 78 milj. kronor.

Arbetsmiljön i gjuterier förbättras med rensboxar

Luftvårdsdivisionen har utökat sitt produktsortiment för gjuterier med s k rensboxar. Rensboxarna används för att avskärma damm- och bullerskapan-

de arbetsoperationer, samtidigt som arbetsplatsen får bättre luft.

Boxarna är försedda med mineralull-isolerade plåtväggar med fönster. Ett arbetsbord i bekväm höjd gör arbetet mindre ansträngande för ryggen.

Slipdammet som bildas sugas ut genom själva arbetsbordet och renas. Frisk, tempererad luft kommer in genom taket och ger god lufttillförsel i andningszonen.

Holsbyverken i Vetlanda, som legotillverkar gjutgods, har nyligen tagit fyra rensboxar i bruk. Ingenjör Mats Ytterell säger att reaktionen bland "mannarna" har varit mycket positiv.

HÄNT PÅ S

Informaton om SI-projekt på distriktskontoren

Det samrådsprojekt om Installationsavdelningens (SI:s) framtida organisation, som vi berättade om i sommar-numret av Dakapo, har nu blivit färdigt. Under hösten har resultatet redovisats på distriktskontoren.

Hans Grönlund, chef för SI, svarade för informationen, som tog ett par timmar i anspråk. Det var en hel del nyheter som det kanske tar ett tag innan de blivit smälta och värderade. Intresset var stort på informationsmötena och en hel del frågor ställdes.

I nästa nummer av Dakapo återkommer vi med intervjuer och kommentarer om det här projektet, som onekligen är ett av de intressantaste samrådsprojekt som gjorts på Bahco.

HÄNT PÅ D

Bahco ventilerar livsmedelsfabrik i Polen

Det polska utrikeshandelsföretaget Polimex-Cekop Płt., Warszawa har med AB Bahco Ventilation tecknat ett avtal gällande leverans till en livsmedelsfabrik i Bielsko-Biala, Polen.

Bahco är samordnande för leveranserna som omfattar svenska produkter för ventilation, kyla, automatik och

värme. Inom ramen för avtalet ingår också industriportar och armaturer.

Kontraktssumman uppgår till ca 7 miljoner varav Bahcos egen produktleverans omfattar takaggregat, klimataggregat, luftvärmare och takfläktar. Allt montage utförs av polackerna själva medan handledning, igångkörning och inregering ingår i kontraktet.

STAL Refrigeration AB och Allhåboverken AB samarbetar med Bahco i "joint venture". Andra underleverantörer är Billman Regulator AB, Deves Hissar AB, Taiba Belysning, AGA Radiator AB och Parca Norrahammar AB. Slutleverans beräknas ske under mars-april 1977. Projektet leds av Nils Bergentz avd DE och Boguslaw Leczycki.

Lokförarens slips

Andersson, Bengtsson, Carlsson och Davidsson jobbade alla vid SJ.

En var stins, en lokförare, en konduktör och en banvakt. Den hände sig en dag att de tagit på sig färgade slipsar varav en röd, en blå, en grön och en svart.

Lokföraren och Bengtsson spelade ofta schack.

Carlsson och konduktören bodde i en annan stad än de två i grön och svart slips.

Andersson och banvakten hade lånat 100 kronor av avnemen med den gröna slipsen.

Stinsen gick alltid omkring med röd slips.

Vad hette lokföraren?

Svaret finns i julbilagan

Amandor lär styckning

Känner du Amanda? Inte Lundbom utan Bahcos Amanda. Född på Amandadagen för åtskilliga decennier sedan men fortfarande ung och pigg.

Amandorna finns till för att den kvinnliga personalen på Bahco och fruarna till "Bahcogubbarna" skall få tillfälle att träffas under trivsamma former på fritiden. Initiativet till Amandorna kom från tjänstemannasidan och fort-

farande är det väl så att huvuddelen av dem som kommer till träffarna är kvinnliga tjänstemän eller fruor till tjänstemän på Bahco. Men träffarna står öppna för alla och alla är lika välkomna. Så nästa gång den lilla påminnelselappen om en Amandaträff kommer, se till att du tar hem den.

Amandornas novemberträff i år gällde styckning av kött. Man samlades på

Stjärnköp i Enköping för att se och lära hur styckning går till och vilka krav man kan ställa på styckningen. Demonstrationen utfördes med bravur av Stjärnköps styckmästare, Åke Hedlund, som också kunde prata för varan.

Det blev en trevlig och lärorik kväll med god uppslutning.

SPORT & MOTION:

I-medarbetare i världens största idrottstävling

Världens största idrottstävling har den kallats, och det med fullt fog. Det gäller O-ringens 5-dagarstävling i orientering, som i år avgjordes i Värmland med inte mindre än 16 000 deltagare.

Bland de 16 000 fanns det också fyra

Ewert på ingående.

tappra kämpar från I-divisionen i Enköping, som använde en solig semestervecka för att delta i denna mastodont-tävling i Värmlandsskogarna. Det var elitlöparen Kjell Jonsson, rankad bland de tre-fyra bästa orienterarna i Upplandsdistriktet, samt motionärerna Evert Wester, Henrik Johansson och Bror Hermansson. Kjell tävlar för Uppsala-klubben IF Thor, medan de övriga representerar Enköpings AI.

Hur det gick i tävlingen? Nåja, här gäller ju verkligen den olympiska devisen om att inte bara segra utan i första hand att kämpa väl. Kjell Jonsson hade litet för bråttom och hoppade över en kontroll på en av de inledande etapperna, fortsatte tävlingen de följande dagarna men blev p g a kontrollmissen utan placering i slutprotokollet. Henrik Johansson hade oturen att bryta upp en gammal fotskada redan i slutet av första etappen och fick i fortsättningen agera supporter.

Henrik Johansson

Men de två övriga klarade sig igenom tävlingens alla fem dagsetapper. Evert Wester lyckades bäst och slutade på 49:e plats i klassen H 62 bland 180 startande, medan Bror Hermansson blev 127:e man bland 300 startande i

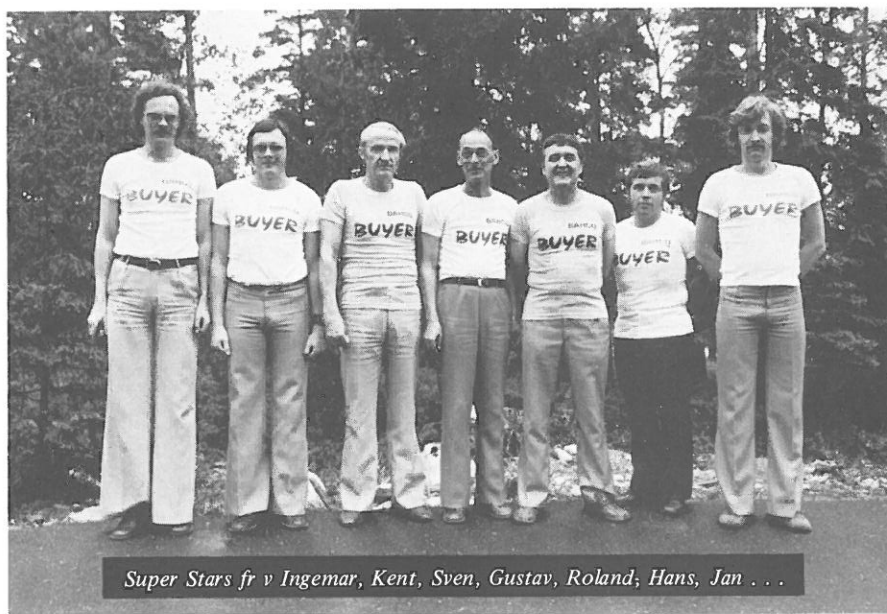

Bror Hermansson,

klassen H 43 B 1.

Nya äventyr väntar vid nästa års tävling, som går på Gotland i mitten av juli. Hur många Bahcoiter ställer upp då?

Bahco Buyer Super Star

Super Stars fr v Ingemar, Kent, Sven, Gustav, Roland, Hans, Jan . . .

Super-Star en tävlingsserie som visades i TV i vintras tyckte vi på inköp att det inte bara var idrottsmän förunnat att syssla med, så vi drog igång en egen. Tävlingen bestod av 10 grenar som just ingen var expert på. Efter livliga diskussioner fastnade vi för följande grenar:

1. Squasch
2. Bowling
3. Straffspark
4. Curling
5. Pimpling
6. Bågskytte
7. Gevärsskytte
8. Minigolf
9. Golf
10. Luftpistolsskytte

Poängberäkningen

När det gällde poängberäkningen följde vi samma mönster som Super-Star med 10 poäng till segraren och i fallande skala till 1 poäng. Redan i början utkristaliserades avdelningens starka gossar Janne och Kent som växelvis ledde kampen. Old-boyen Roland har legat i kölvattnet hela tiden.

"Tävla hellre än bäst" har varit mottot i kampen och vi tycker det är en fin umgängesform som stärker kamratskapet mellan gruppmedlemmar samtidigt som det är en stimulans.

. . . och Bosse

Resultat

1. Kent Andersson	62 p
2. Jan Svegmar	57,5 p
3. Roland Brolin	50,5 p
4. Ingemar Jacobsson	36 p
5. Gustav Norman	31 p
6. Hans Aleblad	26,5 p
7. Bo Bengtsson	19,5 p

Vi vill samtidigt rikta ett varmt tack till dem som ställt upp och gjort det möjligt att genomföra följande grenar. Curling, Gevärsskytte, Bågskytte, Långgolf

NATTSVART FOTBOLLS- SÄSONG FÖR LJUSEN FRÅN

HÄNT PÅ FÄLTET

NORR

Rapport från vår utsedde medarbetare P K Ralén, Sundsvall

Efter förra säsongens norrskensstrålande succé, med bl a serieseger i grupp II, siktade spelande tränaren "Kåpe" mot ännu större framgångar inför årets korpfbollssäsong. Under mörka vinterkvällar smiddes storvulna planer om serieseger och cupavancemang. Korp-laget skulle sprida glans över Sundsvalls-kontoret och föra Bahco-namnet ut över regionen.

Tyvärr kom det grus i maskineriet redan från början. Det planerade träningslägret i Jalta på Krim, fick inställas eftersom man aldrig fick svar på sin visumansökan.

Det återstod således intet annat att göra än att starta i serien helt otränade.

Men så gick det ju som det gick. När krutröken skingrades fram på höstkan-

ten gav tabellraden ganska dystra besked. Av 10 spelade matcher kunde man registrera 0 vunna, 0 oavgjorda och 10 förlorade matcher. Inte ens målskillnaden 3-48 gav anledning till några större ovationer. Skyttekungar i Bahco-laget var Enar Wedin, "Jonke" Larsson och Åke Åsberg. Om man ska se något positivt i det hela, kan man alltid påstå att målskyttarna var lätt räknade. Riktigt lika få var inte målvakterna. Bert Nylander, "Kåpe" Persson, Rolf Henriksson och Enar Wedin turades om att uppträda som målvakt-lejon. Var det männe ryggs-kott som förorsakade de täta målvaktsbytena?

Nåja, i cupen brukar grabbarna ta sig samman och utträtta något positivt. För säkerhets skull inkallade man en finsktalande lagledare, Kurt Isakas, som taktisk rådgivare. Motståndarna skulle med andra ord inte förstå tillro-

pen och de taktiska dispositionerna. Försöket får betraktas som lovvärt, men tyvärr begrep inte heller våra grabbar Kurts tillrop. För säkerhets skull hade man också dammat av fjol-årets "cupsuccé" Larry Näslund, men inte heller det hjälpte. En 1-0 ledning sprack i slutsekunderna och efter en mållös förlängning tillgreps straffspar-kar. Fram stegade Åke Sjöström, f d allsvensk i AIK Solna och lån från Bill-mans, och föste bollen i målvaktens famn.

Vadå? Otur?

Lagledare "Kåpe" signalerar dock nya friska tag inför sommaren -77. Under vintern skall man försöka bygga upp kondition och spelsinne med hockey-bockey i div II. Med skridskovirtuosen Tonny Persson som elegant publikfria-re i laget, hoppas man frampå vårkan-ten kunna rapportera om en minst lika lyckad vinter- som sommarsäsong.

Klara, färdiga - gå!

En av Bahcos få målchanser under hela säsongen. PS. Målvakten = en gammal GIF:are från 50-talet Thure Fröberg. Från matchen Bahco - brandkären.

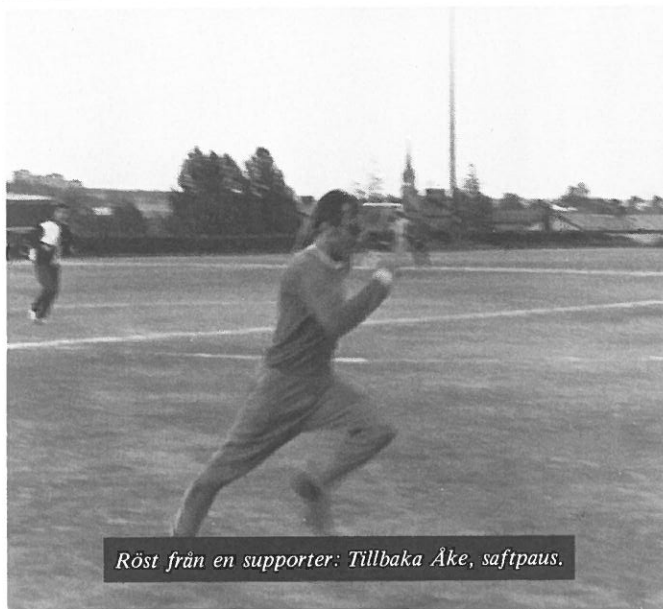
Kommentar från Åke Å. Bäst å låna bollen, nu när det är paus.

Order i pausen av Kurt Isakas (i gul Bahco-tröja): Haakkaa Päälle Bahcon poika.

Åke Åsberg i glasögon – 42 år.

*Gammal man gör så gott han kan,
sparkar f-n så illa.
Hela kroppen spritter han,
och bollen den far illa.*

Röst från en supporter: Tillbaka Åke, saftpaus.

*Enar Wedins försök till en parad i matchen mot brandkåren.
(Om han inte varit skotträdd hade det fortfarande stått 0-0.)*

Stående från vänster: Åke Sjöström, Enar Wedin, Hans Norehall och Jan-Erik Larsson. Knästående från vänster: Åke Åsberg, Tonny Persson och Kjell Persson (den fruktade kedjetriön). Fotograf var målvakten Rolf Henriksson.

Bahco-dominans i korpfbollen

De senaste säsongerna har Ventilation dominerat 11-mannakorpen i Enköping. Så var fallet även i år, och detta trots att man förutom de tidigare två etablerade lagen ställde upp med ett separat "verkstadslag".

Ventilation III (Hamnverken) spelade elegant hem seriesegern i hård konkurrens med SAMPO, finska föreningen i Enköping, med Ventilation I på 3:e och Ventilation II (Verksta'n) på en hedrande 8:e plats. Börje Andersson, lagledare för Hamnverken, tyckte att spelet klaffat bra och att man presterat en rolig och offensiv fotboll. Glädjande är också att Hamnverkens lag består av spelare både från kontors- och verkstadssidan. Det har varit ett gott samarbete och grabbarna har lojalt ställt upp för varandra. Börje hoppas på fortsatta framgångar inför kommande säsong.

Även från Vent I och II hörs positiva tongångar. Målsättningen är att nästa säsong överta den roliga Hamnverken spelat i årets serie.

SERIETOPPEN 11-MANNALAG

Vent III	11	9	0	2	33-13	18
Sampo	11	8	2	1	23-9	18
Vent I	11	7	2	2	11-6	16

I 7-mannalag deltog Ventilation med 1 lag, och i likhet med föregående år kämpade man till sig en 8:e plats. Italo Bedrina, lagledare för 7-mannalaget var nöjd med placeringen och påpekade att detta måste ses som ett stort steg framåt.

Årets serie omfattade hela 13 lag, en utökning med tre jämfört med föregående säsong.

CUPSEGER - EN TRADITION?

När serierna spelats färdigt fram på höstkanten var det som vanligt dags för Stadscupen. I år ställde Ventilation upp med två 11-mannalag. Ventilation I, som var Cupförsvare, lyckades med mycken möda och stort besvär ta sig till final. Inför den matchen hade man dock hunnit med att ladda upp batterierna ordentligt, och det var aldrig någon diskussion om vart segern skulle gå. Motståndarna serietvåan Sampo, kom inte någon vart.

Ventilation's försvarsspel fungerade alldeles utmärkt, och eftersom kedjan var på alerten kunde slutresultatet fastställas till 2-0 i Vents favör.

Cupseger för 3:e året i rad; är det månne på väg att bli en tradition?

I mot R i golf

Förra året någon gång i september spelade avdelning I och avdelning R en golfmatch med fyra man i vardera laget. Resultatet har inte tidigare offentliggjorts men faktiskt så vann I-avdelningen, då förstärkt med Berndt Gustavson som spelade istället för lagets ankare Bo Ceder. Matchen som omfattade två foursomematcher på 9 hål och fyra individuella matcher likaledes på 9 hål, slutade 4,5 - 1,5.

I år skulle avdelning R, numera AB Bahco Hemkomfort, ta revansch. I laget ingick liksom förra året Bertil Danielsson, Thomas Odeheim och Christer Wilke. Ny i laget var Bo Lindqvist som ersatte Sven Jerlmyr.

I-divisionen mötte också upp med tre "veteraner" från förra året nämligen Ingemar Tranelid, Magnus Nilsson och Göran Odenring. Bo Ceder kompletterade.

Foursomematcherna slutade bägge på sjunde hålet dvs 3/2, sedan Bo Ceder och Göran Odenring betvingat Thomas Odeheim och Christer Wilke, och Ingemar Tranelid och Magnus Nilsson tvålat till Bertil Danielsson och Bo Lindqvist. Det stod 2-0 och fjolårssegern såg ut att kunna upprepas.

Efter en kort paus med mycket taktiksnack gick lagen ut till nya nio hål och individuell tävlan. När två man - Göran Odenring och Bo Lindqvist - var kvar på sista hålet var ställningen 2,5 - 2,5 efter två R-segrar och en oavgjord. Göran Odenring hade ett extra slag på sista hålet och såg ut som en vinnare eftersom båda låg en 7:a eller 6:a från greenen. Bo Lindqvist placerar sin boll på green medan Göran slår ut den i skogen och hamnar med sitt femte slag på greenen.

En tvåputt från Bosses sida och matchen var hans och R:s. Det blir till stor förtvivlan en treputt medan Göran slår på två slag och hela matchen slutar oavgjord. Inget av lagen vågade sig på ett avgörande med den risk som fanns att förlora och så blev det salomoniskt två vinnare 1976.

Spelformen är verkligen trevlig och till nästa år tar Golfsektionen upp den igen i ett utvidgat spelsystem. Avdelningar med minst fyra golfare kan vara med.

Individuella resultaten

Lag I

Bo Ceder
Ingemar Tranelid
Magnus Nilsson
Göran Odenring

Lag R

Bertil Danielsson 0 - 1
Thomas Odeheim 0,5 - 0,5
Christer Wilke 0 - 1
Bo Lindqvist 0,5 - 0,5

GOLFÅRET

Flera av golfarna i Bahco har gjort stora framsteg i år. Bästa förbättringen har Göran Roxin gjort. Han har gått ner till 16 i hcp från 30 - en ganska fantastisk prestation. Men det finns flera som sänkt sina hcp. Gösta Månsson i Malmö exempelvis har gått från 24 till 17, Arne Hedin från 28 till 23, Berndt Gustavson från 30 till 26, Claes Roxin från 29 till 24 och Ingemar Tranelid från 30 till 24 för att nämna några.

Mest framgångsrike golfare åtminstone från Enköpingshorisonten sett har emellertid Björn Möller, D, varit. Han blev totalsegrare i klubbmatchen mellan Enköping och Strängnäs som Enköpingsklubben vann för andra året i rad, i år på bortaplan. Han vann Matchligan - den stora utslagningstävlingen som såg över 60 startande och som gått över hela sommaren.

Björn Möller som tack vare sin seger i Bahcomästerskapets hcp-tävling fick ställa upp i Caddie Cupen ingående i SEO nådde visserligen en blygsam placering i den individuella kvalificeringstävlingen på Kevinge men tog igen skadan på Viksjö i Pro Am-tävlingen där laget han spelade i blev hedersam fyra. Efter den tävlingen spelade inte Björn några golfrunder förrän han i slutet av augusti tränade veckan före Korpmästerskapet.

I år hade Bertil Danielsson, R, inte någon partner i Korpmästerskapet då Christer Wilke, R, var ute på försäljningsuppdrag. Dessa båda placerade sig som tvåa i Korpmästerskapet 1975, i vilket Bahco Ventilation belade 2:a, 3:e, 4:e och 6:e placeringarna.

I år bildade Bertil Danielsson och Björn ett av lagen från Bahco Ventilation i Korpmästerskapet i golf. På lördagen spelades en greensome där samarbetet flöt riktigt bra och gav fina 65 nettoslag på Par 72 och vilket räckte till en andraplats efter Byggnads, som var två slag bättre.

På söndagen spelade man den individuella tävlingen. Resultatet från greensometävlingen och de två individuella scorerna räknades samman. Bertil Danielsson hade en dålig dag och hamnade långt ner i resultatlistan. Men Björn Möllers form stod sig fint. Han gick 11 slag under par, dvs gick en 18-hålsrunda på 61 slag netto. Prestationen räckte till vinst med 210 slag mot Byggnads 211.

De övriga lagen från Bahco Ventilation var inte så framgångsrika i år. Näst bästa blev laget med Berndt Gustavson och Thomas Odeheim, som blev åttonde lag med 242 slag.

På den individuella sidan var som sagt Björn Möller bäst med 61, på 11:e

Björn Möller och Birgitta Nilsson

plats kom Berndt Gustavson med 77 samma som Ingemar Tranelid och på 14:e plats kom Göran Roxin med 78 slag. 20 lag deltog.

För den i golfspråket oinvigde

Som alla idrotter så har golfen egna termer, som kan vara svårbegripliga för den oinvigde. Här kommer en del förklaringar till artikeln om golf. Kanske kan de vara till hjälp.

Vill du veta mer om golfen i Enköping kan du ta kontakt med Bertil Danielsson, RM, så får du den utomordentliga broschyren "Golf i Enköping".

Handicap (hcp): Det antal extraslag över par som en spelare får tillgodoräkna sig och som anger hans spelskicklighet eller nuvarande form. Högsta officiella handicap för herrar är 30 och för damer 36. En elitspelare, som får ställa upp i SM och internationella stortävlingar har i allmänhet hcp 0. Det kallas också scratch.

Par: Idealresultatet över 18 hål på en viss bana för en spelare med hcp 0. En banas par kan variera mellan 69 och 73, men brukar vanligen ligga på 71-72.

Matchspel: En spelform där man tävlar om varje hål, som således kan vinnas, delas eller förloras. Motsatsen är slagspel där varje spelare måste gå i hål på varje bana.

SEO: Scandinavian Enterprise Open. Årets största golftävling i Sverige. I SEO deltar årligen de bästa proffsen i Europa och många från USA. 1976 spelades tävlingen på Drottningholms golfbana utanför Stockholm.

Caddie: Assistent till spelare, framförallt i stortävlingar. En caddie bär spelarens utrustning, gör ren bollen m.m. Caddiecupen är en tävling där de företag som reklamässigt håller en caddie i huvudtävlingen får ställa upp.

Pro-Am: En förtävling där en professionell spelare tävlar tillsammans med amatörer.

Greensome: En typ av partävling i golf liksom foursome.

Green: Den extra kortklippta delen av varje bana där hålet befinner sig. Det är där man puttar.

BAHCOS MESTE ROBIN HOOD

Får vi presentera Sten Håkansson. Sitt dagliga värv har han på utvecklingsavdelningen, där han arbetar med produktutveckling av våra oljeeldade produkter (byggtorkar) och hemkomfort-programmet.

På sin fritid är han vår meste Robin Hood. Inte så att han stjälar från de rika och ger åt de fattiga utan han förvaltar arvet från Robin Hood i egenskap av skicklig bågskytte och ordförande för bågskytteklubben Liljan i Enköping.

Bågskytte är en stor sport med olympisk status och med stadigt ökande antal aktiva utövare. Den är också synnerligen lämplig som motionsidrott eftersom den kan utövas av alla generationer. Man kan börja redan i femårsåldern och hålla på tills man blir bortåt de åttio.

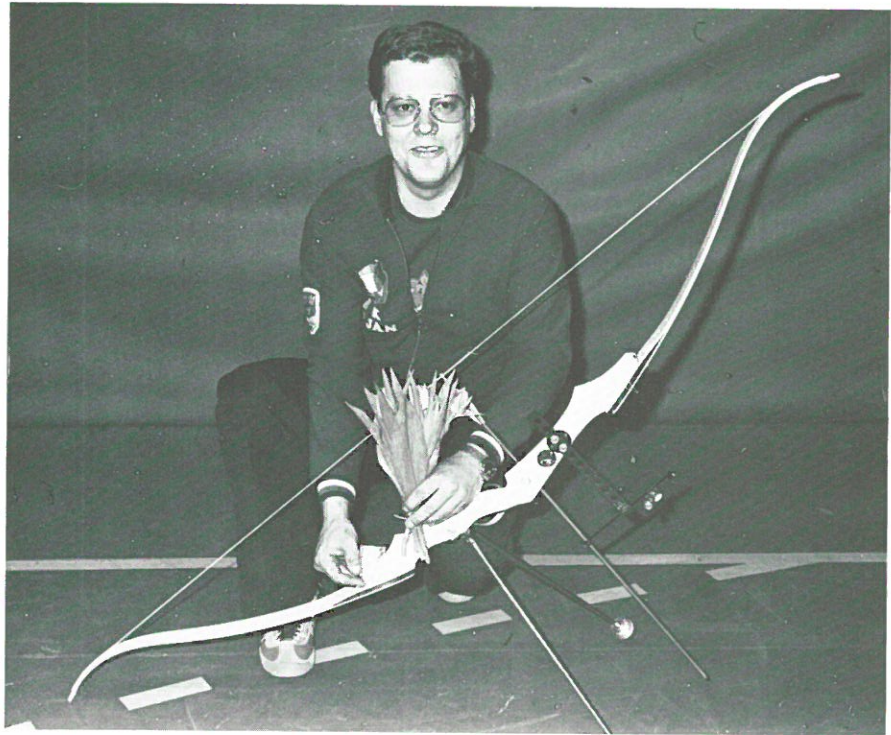
Inom bågskytteklubben Liljan har man framförallt tagit fasta på möjligheterna till trivsamt och spännande motion. Under hela sommaren utnyttjas den fasta banan för jaktstig ute vid Brändskogen på vägen till Bredsand. En spännande skogspromenad där man skjuter mot ett 20-tal fasta mål i skogen. Därute finns också ett fält för tavelskjutning.

På vintern tränar man bågskytte i Sandbroskolans skyddsrum. Klubben har totalt ett 40-tal medlemmar varav cirka 20 är ungdomar. Men det finns plats för många fler.

Bågskytte är inte heller någon speceillt dyr sport. Till att börja med får du lå-

na en bäge vid träningen, men med tiden kommer du att satsa på en egen utrustning.

Hör av dig till Sten Håkansson om du vill pröva på en ny, spännande sport, som är lämplig för hela familjen.

För 32 år sedan

För någon tid sedan gjorde undertecknad sin entre i Enköpings Verkstäder. Det låg den dagen en smula av premiärstämning i luften förenat med spänning och nyfikenhet, vilket ju ofta är fallet vid en förändring, som bär ovisshetens prägel.

Det må först som sist sägas, att det största intresset i den nya omgivningens porträttgalleri tilldrog sig grisarna i det närbelägna slakteriet. Att jag skulle få så trevliga kamrater övergick mina djärvaste förhoppningar. Urlosten av grisarna bjuder på god underhållning och kontroverserna mellan de till avrättning predestinerade svinen och deras tvåbenta befäl har många poänger - fläskpoänger kanske man

Ur "Bahconytt" nr 2 1944

kan säga för att försöka vara rolig. Det råder alltid en rörande oenighet om vem som skall få sin vilja fram och trots upprepade slag på julsinkan stå grisarna alltid lika frågande. Deras envishet övergår allt förstånd och högt och ljudligt ger de sitt missnöje tillkänna. Vem skulle förresten inte göra detsamma inför så dystra framtidsutsikter. Denna dagliga syn- och hörselkontakt har uppväckt om inte precis broderskänslor så dock en viss sympati vilket medfört att jag fått en del fläskuponger över.

Kontorslokalerna ligga i en lång rad, varje rum omgivet av glas, vadan man

kan se från den ena änden till den andra och tvärtom. Tyvärr så hörs det nästan lika bra och när diktafoner och telefoner äro i full gång känner man sig som en enda stor familj. I taket finns det små, små hål tillhörande ventilationsanläggningen. Ifrån taket sipprar nämligen under heta somrardagar frisk och sval luft medförande en doft från glittrande målarfjärdar och lummiga ekbackar, varför man känner sig pigg och nyter även på måndagsmorgonen, vilket förut långt ifrån varit fallet. Och under kalla, ruskiga höstdagar kommer den varma luften som en ung, vacker flicka och lägger sina mjuka armar om halsen och frågar: "Trivs ni"? varpå man kapitulerar utan villkor.

Debutant

Dakapo gratullerar

75 år

Allan Hallberg	761221
Ragnar Johansson	770203
Gustav Melin	770219
Lillie Wennermark	770317

Pension

Ragnar Torsner	761117
Vitalis Andersson	770122

50 år

Ivan Eriksson	761104
Tore Sjösten	761128
Berndt Johansson	761216
Carl-Otto Beckman	770105
Helge Enberg	770112
Ulla Clefberg	770210
Åke Gustavsson	770216
Nils Frykhamn	770224

SAXAT UR EXPRESSEN
DEN 26.9 1976

SVEN-OLOF JANSSON, chef för Tylö Bastu i Halmstad, är en mörkblå man. I annonser för sina produkter har han gjort hätska utfall mot sossarna och "vänstervridningen".

Kooperativa förbundet bojkottar sen dess hans bastuaggregat. Och fler tycks solidarisera sig mot dem. Den här annonsen flöt in under "Fyndtorget" i lokal-tidningen Hallandsposten:

bytes

TYLÖ-BASTU-aggregat
bytes mot opolitiskt aggregat.
Tel 035/359 09

MORRIS

Annonsen fick två svar på denna veckas fyndtorg. Där erbjöds dels:

bytes

BAHCO
bastuaggregat bytes mot
Tylö.
Tel 035/12 34 77

dels:

UPOBASTUAGGREGAT
illrott, bytes mot Tylö-
aggregat.
Tel 035 10 38 78

Det lilla röda kanske blir bra? Eller är det för "bett"? Halmstad lär, och värdar på fyndtorg.

God jul

KONCERNNYTT

Vidareutvecklad bultsax

Bahco Verktyg har vidareutvecklat sin manuella bultsax. Det gäller den för yrkesmannen redan välkända modellen 4559.

Genom ändrat utväxlingsförhållande och eggutförande har bultsaxen fått bättre klippegenskaper – speciellt i klippets inledningskede. Detta medför att kraftbehovet på skänklarna minskar avsevärt för de flesta arbeten och klippkapaciteten ökar.

Effektiv klippning av olika grovt material kräver större eller mindre spel mellan eggarna. Justeringen av eggspellet underlättas av en patenterad inställningsanordning.

Bahco bultsax är hejarsmidd av svenskt specialstål och rostskyddad genom svartoxidering och lackering. Den finns i fem storlekar, från 18" till 42" och klipper armeringsjärn, kamstål, pianotråd och mjukare trädskvaliteter. Alla storlekar har utbytbara käftar. Två storlekar finns också med högre egg-hårdhet för klippning av mycket hårt material, t ex ventilfjäderstål.

Bahco's nya bultsaxar har greppvänliga skänklar som tillåter rejäla krafttag.

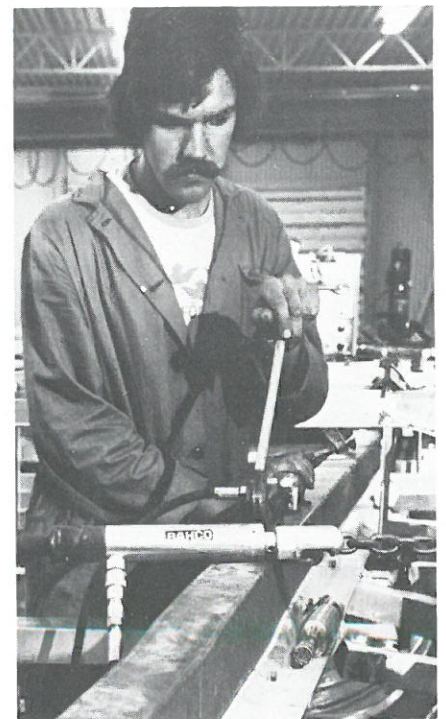
Bahco och America's Cup

America's Cup har fått sitt namn från skonaren America, som år 1851 vann en kappsegling runt Isle of Wight. I mer än 100 år sedan dess har New York Yacht Club arrangerat 22 America's Cup-tävlingar. Olika utländska fartyg har ställt upp och tävlat om den åtråvärda trofen. En av de mera kända utmanarna är tekungen Sir Thomas Lipton.

Reglerna ändrades i slutet av 1800-talet för att även mindre båtar än skonare skulle kunna delta. Efter andra världskriget gavs båtar i 12-metersklassen chansen att vara med.

Tidigare har utmanarna kommit enbart från de stora båtbyggerländerna England, Frankrike, Australien och Kanada. Men inför tävlingen år 1977 kommer för första gången en svensk båt att ställa upp, en 12:a som konstruerades av Pelle Pettersson. Det svenska laget har tränat ombord på Columbia, som år 1958 vann tävlingen för USA.

En rad svenska exportföretag har deltagit i det intensiva förberedelsearbetet med 12:an. Bahco-koncernens båda dotterbolag Bahco Verktyg och Mecman ställer upp med hydrauliska cylindrar. Bahco handverktyg används även ombord.

Precisionsriktning av spant före svetsning av bordläggningsplåtar med Bahco 3-tons dragcylinder.

MASSKORSBAND

dakapo

Personaltidning för
AB Bahco Ventilation
Ansvarig utgivare
Berndt Gustavson
Nr 5. December 1976

BAHCO-HISTORIK:

**MEMBRANPUMPEN
PIONEER**

Lämpar sig
särskildt för

- VILLOR
- TRÄDGÅRDS-
ANLÄGGNINGAR
- MEJERIER

BEGÄR
KATALOG,

**JERNVÄGS-
CISTERNER
LANDTGÅRDAR
LADUGÅRDAR
BADANSTALTER
• EGNA HEM**

M. FL.
EFTERFRÅGA
PRIS HOS

Akt. Bol. B.A. HJORTH & Co.
STOCKHOLM.